

NIEUWSBRIEF

leernetwerk samenspel burgerinitiatieven en overheden

Nieuwsbrief 4

12 mei 2016

Halverwege 2014 is Alterra gestart met het opzetten van een leernetwerk voor ambtenaren over het samenspel tussen groene burgerinitiatieven en overheden. Het ministerie van EZ financiert dit. In 2015 is het leernetwerk uitgebreid en in 2016 gaan we door op de uitgezette koers. In deze nieuwsbrief noemen we activiteiten en bijeenkomsten voor het komende jaar en andere interessante ontwikkelingen en publicaties over het samenspel tussen burgerinitiatieven en overheden.

Activiteiten tot de zomer 2016

- Begin 2016 hebben we het **Magazine PIONIEREN** uitgebracht waarin allerlei ervaringen, lessen en inzichten van ambtenaren en andere deelnemers van het leernetwerk worden gedeeld. Dit magazine is nu ook beschikbaar in de vorm van een [e-zine](#).
- Momenteel maken we een **database van groene burgerinitiatieven** die overheden kunnen gebruiken en aanvullen.
- We vertalen de **inventarisatie van provinciale aanpakken voor groene burgerinitiatieven** naar een toegankelijke brochure.
- Op 26 mei organiseren we een **provinciale leerbijeenkomst** samen met Noord-Holland, Groningen en Overijssel over hun nieuwe regelingen of programma's voor groene burgerinitiatieven als inspirerend voorbeeld voor andere provincies. Voor meer informatie en aanmelden kun je contact opnemen met marcel.pleijte@wur.nl.
- Op 26 mei organiseren we een sessie op de netwerkbijeenkomst **Werken Met Maatschappelijk Initiatief** over hoe burgerinitiatieven als participatieve vorm van democratie de representatieve democratie kunnen versterken: <https://www.eventbrite.nl/e/tickets-werk-met-maatschappelijk-initiatief-24329742916>
- Op 31 mei organiseren we samen met Dennis Nolte van Spoor van Vernieuwing de vierde **interviewbijeenkomst** met het groepje ambtenaren dat een persoonlijk ontwikkelingstraject is aangegaan.
- Op 7 juni organiseren we samen met de gemeente Zwolle een interne bijeenkomst genaamd **Lab Next Generation burgerinitiatieven**.

Rosalie: "We hebben veel met pioniers binnen de verschillende overheden te maken. Ze zoeken de ruimte, ook binnen bestaande kaders, en laten zien wat er allemaal mogelijk is."

Irini: "We ontmoeten veel mensen met moed, lef en durf. Het is inspirerend om te kunnen bijdragen aan het zetten van nieuwe stappen."

Marcel: "Pionieren is niet makkelijk en vergt experimenteren. Omgaan met mislukkingen en tegenslagen en doorzetten blijken belangrijk, ook voor anderen die erop kunnen voortbouwen."

Jeroen: "We beleven veel plezier aan het samenwerken met de deelnemers van het leernetwerk. Het is mooi om te zien hoe mensen zich willen laten inspireren."

Rosalie van Dam, Irini Salverda, Marcel Pleijte en Jeroen Kruit (Alterra)

Activiteiten die verder nog op stapel staan in 2016

- In voorgaande bijeenkomsten van het leernetwerk benoemden deelnemers geregeld een aantal onderwerpen waarover we graag na de zomer een bijeenkomst organiseren: de noodzaak van het **meebewegen van politiek & bestuur** en een andere **organisatiecultuur en managementstijl** om het samenspel tussen burgerinitiatieven en overheden daadwerkelijk ruimte te kunnen geven:
 - Binnen het thema over het meebewegen van politiek en bestuur bij het nieuwe samenspel gaan we in op hoe burgerinitiatieven als participatieve vorm van democratie een aanvulling zijn op de representatieve democratie. Leervraag: hoe kunnen politiek en bestuur meer ruimte geven burgerinitiatieven? En wat hebben ambtenaren nodig van hun bestuurders en de politiek om het samenspel in de dagelijkse praktijk ook echt vorm te kunnen geven? Een interessant Omoooc videocollege met [Koos Jansen](#), burgemeester van Zeist, gaat hier ook op in.
 - Binnen het thema over de gewenste interne culturomslag bij overheden gaan we in op een andere organisatiecultuur en managementstijl die nodig is voor het nieuwe samenspel. Leervraag: hoe kunnen management en organisatie meer ruimte en stimulans geven aan ambtenaren voor samenspel met burgerinitiatieven? Een interessant Omoooc video-college van [Corine Hansen](#), organisatieadviseur bij de gemeente Hollands Kroon, gaat hierover.
- Verder gaan we de **leerbijeenkomsten voor provincies intensiveren in de vorm van een Masterclass** in het najaar van 2016. In deze Masterclass komen thema's en vragen aan bod die provincieambtenaren hebben aangereikt, zoals:
 - Hoe kom je er achter wat er allemaal aan initiatieven borrelt in je provincie? En hoe hou je daar contact mee?
 - Wat betekenen deze initiatieven voor je eigen rol als provincie? En hoe verbind je een rol als overheidsparticipatie aan de andere rollen die een provincie heeft?
 - Hoe ga je om met de spanning tussen de initiatieven uit de horizontale netwerksamenleving en de verticale organisatiestructuur van de provincie?
 - Hoe stem je een samenwerkingsrelatie met een burgerinitiatief af met collega's en andere afdelingen, met je leidinggevende, de Gedeputeerde en PS? Hoe organiseer je dat?

Interessante links en ontwikkelingen

- Interessant zijn de Omoooc online collegereeksen over [Werken met maatschappelijk initiatief!](#) en over [Werken vanuit de bedoeling](#). Hier vertellen ervaringsdeskundigen over hoe je als overheid beter kunt samenwerken met maatschappelijke initiatieven, en hoe ambtenaren dat kunnen doen door bijv. niet vanuit regels en procedures te denken maar door vanuit de achterliggende bedoeling te werken.
- Het ministerie van BZK en VNG hebben eind vorig jaar de [Democratic challenge](#) aangezwengeld. Dit is een experimenteer- en leerprogramma gericht op vernieuwing van de lokale democratie. Ze verzamelen, bundelen en ondersteunen lokale democratie experimenten. Experimenten van binnen én buiten de lokale overheid. Binnen 7 thema's kunnen vernieuwende lokale praktijken zich aanmelden om van elkaar en onder begeleiding van experts te leren en kennis te ontwikkelen.
- Crowdfunding Voor Natuur en Voor je Buurt organiseerden op 24 maart een symposium over crowdfunding in de energieke samenleving. Crowdfunding verandert de dynamiek tussen overheid, natuurorganisaties en particulieren en biedt nieuwe manieren om het samenspel vorm te geven. Zie de [presentaties en verslagen](#) van dit symposium.
- NSOB en Alterra hebben het essay 'De volgende stap' geschreven over [Sturen met maatschappelijke energie in het natuurdomein](#). Dit in het kader van de 'Maatschappelijke uitvoeringsagenda Natuurvisies' die het Rijk en de provincies gezamenlijk hebben opgesteld.

Een mooi initiatief: Federatie Broekpolder

Het begon met bewoners die woningbouw in de Broekpolder wilden tegenhouden en het gebied wilden inrichten als natuur- en recreatiegebied voor Vlaardingen. Toen tien jaar geleden woningbouw uiteindelijk geschrapt werd uit de gemeentelijke en provinciale plannen, richtte een groep enthousiaste bewoners de Federatie Broekpolder op. De Federatie heeft een convenant gesloten met de gemeente Vlaardingen. Samen maken zij op gelijkwaardige basis plannen voor de inrichting van het gebied. Er is al een aantal onderdelen uitgevoerd, zoals een Klauterwoud en een natuurgebied waar Schotse hooglanders rondlopen: de Ruigte. Twee jaar geleden klopte de Federatie Broekpolder bij de provincie aan. Als bewonersorganisatie zagen zij hun rol steeds meer veranderen naar die van beheerder van het gebied. Het gaat om ruim 400 hectare, dat is een kwart van het oppervlak van de gemeente Vlaardingen. Daarom zochten zij subsidie om een professionaliseringslag te maken. Dit sloot goed aan bij het pilotprogramma waar de provincie in 2012 mee begonnen was om groene beheer- en verdienmodellen te onderzoeken en ervaring op te doen met netwerkend werken. De provincie vond het interessant om dit initiatief als pilot van dichtbij te volgen en samen te zoeken naar een nieuwe samenwerkingsvorm tussen burgers, maatschappelijke partijen en overheden.

